

Hayvancılık gezegenimiz için her zaman kötü mü?

İklim değişikliği ve gıda konusundaki tartışmalar neden hayvancılık sistemleri arasında farklılaşmalıdır?

İklimle ilgili acil sorunlar, bitki bazlı beslenme biçimlerine geçiş de dahil olmak üzere yediğimiz şeylerde radikal ve kapsamlı değişiklikler yapılmasına yönelik çağrılarını tetikliyor. Ancak dayanaksız kanıtlara dayanan bu sansasyonel tartışmalarda endüstriyel / entansif* hayvancılık ile geleneksel / ekstansif hayvancılık sistemleri arasındaki farklar görmezden geliniyor.

Amazon ormanları gibi bölgelerde otlak açmak için ormanların yok edilmesine son vermeye ve endüstriyel hayvancılıktan kaynaklanan emisyonları azaltmaya yönelik haklı talepler var. Ancak iklim değişikliği ve gıdanın geleceği hakkındaki tartışmalarda, etkisi görece düşük olan geleneksel hayvancılık endüstriyel hayvancılık ile aynı kefeyle konuyor.

Hayvancılığı azaltmaya ve et ve süt bazlı beslenme biçimlerinden küresel olarak vazgeçmeye yönelik önerilerin uygulanması, geçim kaynaklarına, yaşam alanlarına ve yoksul ve savunmasız insanların yaşam olanaklarına büyük zarar verebilir. Değişken ve öngörülemeyen ortamlarda hayvansal gıda üreten bu insanlar, iklim değişikliğiyle mücadelede önemli bir rol oynayabilir.

KANITLARIYLA BİRLİKTE PROBLEMLER

Basit yaşam döngüsü analizlerine dayanılarak yapılan küresel değerlendirmelerdeki eksikler ve geleneksel hayvancılık uygulamalarının yeteri düzeyde anlaşılması, hayvancılık ve iklime ilişkin bulgularda büyük eksikliklere ve bunlara dayanılarak varılan sonuçların sorunlu olmasına yol açmıştır.

Örneğin, gelir seviyesi yüksek olan ülkelerdeki endüstriyel sistemlerden elde edilen veriler, emisyon paternlerinin çok farklı olduğu diğer bölgelerde bulunan hayvanlarla ilgili varsayımlarda bulunmak için kullanılmaktadır. Atmosferdeki yaşam süreleri uzun ve kısa olan farklı sera gazlarının etkisi de tartışmalı yollar ile değerlendirilmektedir.

Referans değerler ve alternatifler açısından düşünürsek, öngörülerin genellikle geleneksel hayvancılığın olmadığı bir durumda onun yerini sınırlı sera gazı salımına sahip 'yabani' ekosistemlerin alacağına varsaydığımızı görebiliyoruz. Ancak, bazı alternatiflere bakıldığında, hayvanların kapalı alanlarda yetiştirilmesi sonucunda aslında daha fazla sosyal ve ekolojik sorunların ortaya çıkacağını söyleyebiliriz.

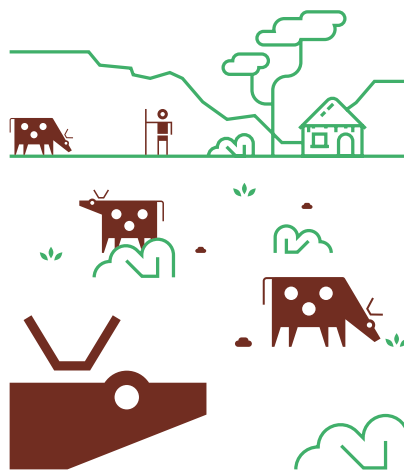
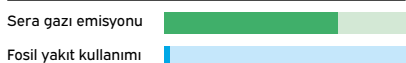

Hayvan başı sera gazı emisyonunun sistemler arası karşılaştırması

Kaynak: Manzano and White (2019)

TERK EDİLMİŞ OTLAK

EKSTANSIF HAYVANCILIK

ENTANSIF TARIM

Çeşitli hayvancılık ve geçim sistemleri

Geleneksel hayvancılık dünya çapında milyonlarca insan tarafından uygulanmaktadır. Geleneksel hayvancılık birçok işleve sahiptir ve başka yöntemler ile gıda üretimi sağlanamayacak alanlardan faydalanılmasını sağlar.

Meralar, dünyadaki kara yüzeyinin yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Bu alanlarda, geleneksel hayvancılık sistemleri özellikle önemlidir ve Sahra altı Afrika'nın kurak alanlarından Kuzey Kutup Dairesi'ne kadar dünyanın hemen hemen her ülkesinde mevcuttur.

Oldukça değişken ve başka bir alternatifin olmadığı bu alanlarda insanların geçim kaynakları hayvancılık üretimine bağlıdır. Yine de geleneksel hayvancılığın da dahil olduğu ekstansif sistemler, iklim değişikliği ve gıdanın geleceği ile ilgili küresel tartışmalarda her seferinde göz ardı edilmektedir.

Beslenme biçimleri nasıl değişebilir?

İklimde en çok zarar veren beslenme biçimleri, genellikle zengin ülkelerdeki varlıklı insanlar olan "tüketim seçkinleri" arasında yoğun bir şekilde görülmektedir. Endüstriyel sistemlerde entansif bir şekilde üretilen et ve süt, diğer kırlılık biçimleriyle birlikte sera gazı salımına önemli bir katkıda bulunur.

Bununla birlikte, hayvan kaynaklı gıdalar hassas gruplarda, özellikle yaşamın ilk aylarında, beslenme için önemlidir; büyüme geriliğini ve aşırı zayıflamayı azaltır, yüksek yoğunluklu proteinler ve belirli besin öğelerin sağlanmasıyla bilişsel sağlığı iyileştirir.

Geleneksel Hayvancılığın dışlanması

Biyçeşitliliğin muhafazası için karasal alanlarının %30'unun korunması, küresel bir biyçeşitlilik "güvenlik ağı" oluşturulması veya "Yarı Dünya" koruma yaklaşımının hayata geçirilmesi yönünde çağrılar yapılmaktadır. Ancak bu dışlayıcı yaklaşımlar sürdürülebilir ekstansif arazi kullanımlarının bozulmasına neden olabilir.

Bazı bölgelerde, iklim değişikliğinin etkilerini hafifletmeye yönelik müdahalelerde, iklim açısından iyi olduğu varsayımı ile alanlar doğa koruma amaçlı kullanımlara veya ağaç dikilmesine tahsis edilirken, geleneksel hayvan yetiştiricileri, bazıları mobil (göçebe) olmak üzere, arazi üzerinde etkisi az olan üretim sistemleri ile çok uzun bir süredir yönettikleri bu alanlardan dışlanmaktadır.

Hayvancılık, karbon ve iklim değişikliği

Hayvancılığın iklim ve daha geniş anlamda çevre üzerindeki etkilerine ilişkin daha kapsamlı bir sistemsel yaklaşıma acilen ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yaklaşım, farklı üretim sistemleri arasında ayırım yapabilmeli ve sadece ürünlere odaklanmamalıdır. Bu olmadığı sürece, yanlış önlemlerin hayata geçirilmesi ve çarpık politikaların ortaya çıkması tehlikesi olasıdır.

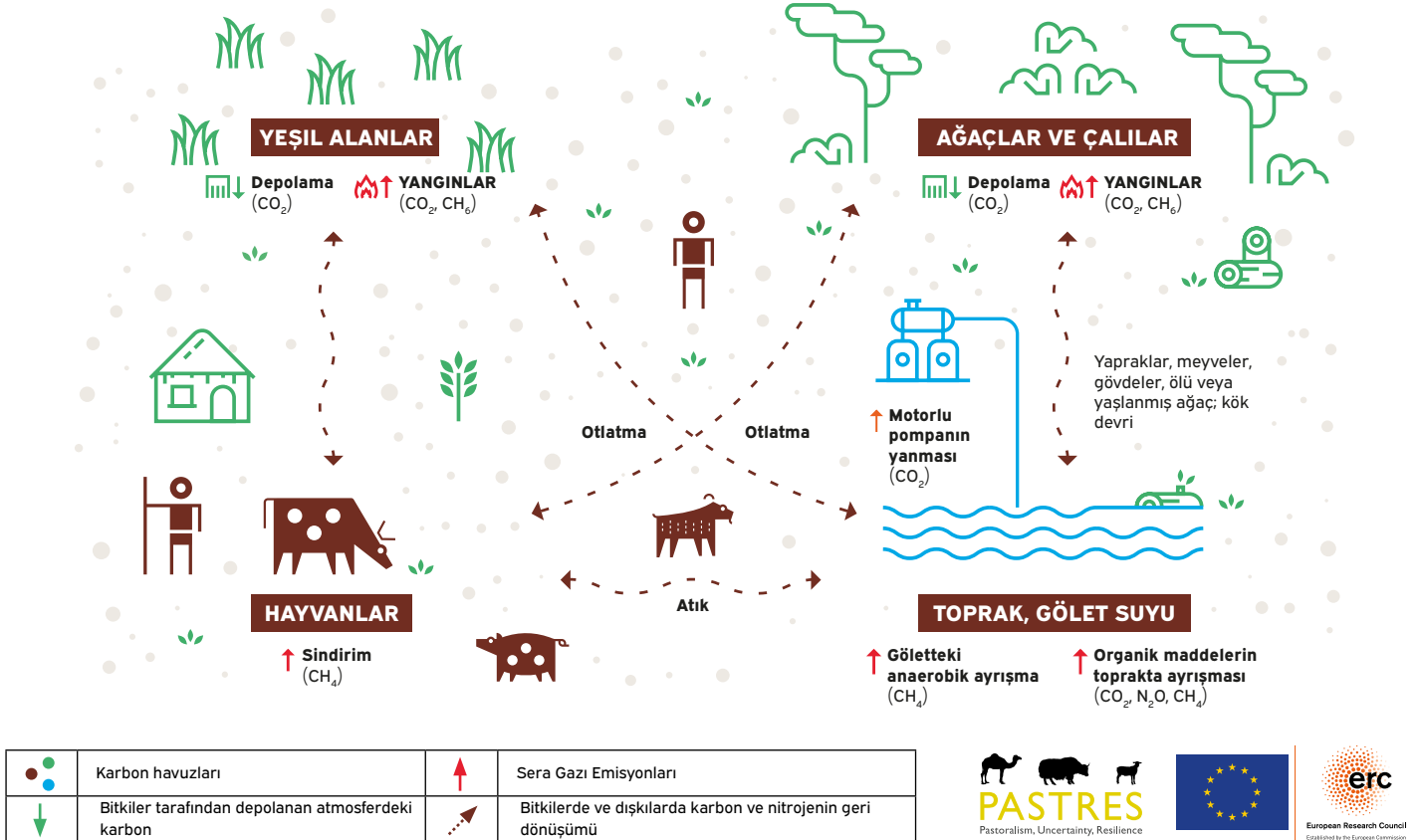
Ekstansif hayvancılık sistemlerine odaklanıldığı zaman hem insanlar hem de gezegen için birçok fırsat ortaya çıkmaktadır. Tüm çiftlik hayvanları sera gazı salsada da, ekstansif sistemlerdeki bazı uygulamalar karbon tutumuna yardımcı olabilir. Bu sistemler, biyolojik çeşitliliğe ve yaşam alanlarına ve aynı zamanda geçim kaynaklarına ve kültürel değerlere çeşitli faydalar sağlayabilir.

Genellikle iklim değişikliğinin ön saflarında yer alan ve zorlu ve değişken ortamlarda gıda üreten geleneksel hayvan yetiştiricileri, gıda ve iklimle ilgili küresel tartışmaların büyük ölçüde dışında bırakılmıştır. Fakat, geleneksel hayvancılığa ilişkin yerel bilgi ve uygulamalar, sürdürülebilir ve yüksek kaliteli gıda kaynakları sağlarken iklim krizinin etkilerinin hafifletilmesi açısından birçok fırsat sunabilir.

* Tarım ve hayvancılık terminolojisinde ekstansif hayvancılık, hayvanların gıda ihtiyaçlarının esas olarak meralarda otlatılmasıyla sağlandığı geleneksel hayvancılık sistemleri için kullanılan bir kavramdır. Bunun karşılığında entansif hayvancılık, hayvanların barınaklarda yetiştirildiği ve gıda ihtiyaçlarının karşılanmasında meralarda otlatmanın rol oynamadığı, tahılla beslendikleri modern hayvancılık sistemleri için kullanılan bir kavramdır.

Senegal'de pastoral bir ekosistemde Sera Gazı emisyonları ve karbon depolamanın basitleştirilmiş bir sistem şeması

Kaynak: Assouma et al. 2019

Daha fazla bilgi için

Bu bilgilendirme, Hayvancılık gezegenimiz için her zaman kötü mü? Protein döngüsü ve iklim değişikliği tartışmasını yeniden düşünmek adlı rapordaki önemli noktaların bir özeti. Rapor, ortakları ile birlikte PASTRES araştırma programı tarafından hazırlanmıştır. Raporun tamamını indirmek ve ortakların bilgilerine, kaynakça listesine ve bilgi dosyalarına erişmek için pastres.org/livestock-report adresini ziyaret edin.

Finansman: Bu bilgilendirme, Avrupa Araştırma Konseyi (ERC) tarafından finanse edilen PASTRES (Geleneksel Hayvancılık, Belirsizlik, Dirençlilik: Marjinlerden Küresel Dersler) programının bir parçasıdır. Web sitesi: pastres.org

Creative Commons Attribution 4.0 Uluslararası lisansı (CC BY 4.0) kapsamında yayınlanmıştır.